

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 9/3/2023

Της: Αναστασίας - Αικατερίνης Αλεξοπούλου
Βουλευτού Β1΄ Βορείου Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

ΘΕΜΑ: «Πρόταση αποτελεσματικής διαχείρισης των επιπτώσεων φυσικών καταστροφών»

Κύριε Υπουργέ,

Είναι γεγονός ότι, τα τελευταία χρόνια, πολλές **φυσικές καταστροφές** έπληξαν διάφορες περιοχές του κόσμου, ανάμεσα στις οποίες και την Ελληνική Επικράτεια, με ιδιαίτερα **δυσμενείς επιπτώσεις** για το περιβάλλον και την ζωή των πολιτών. Αυτονόητο, λοιπόν, είναι ότι, επιβάλλεται η πλέον **αποτελεσματική αντιμετώπιση** των συνεπειών που προξενούν οι φυσικές καταστροφές, με τρόπο οργανωμένο και με σταθερό σχεδιασμό. Δυστυχώς, μέχρι στιγμής, στην χώρα **δεν έχει υπάρξει ανάλογο σχέδιο**. Το κενό αυτό έρχεται να συμπληρώσει η μελέτη που τιτλοφορείται «**Καταστροφικά γεγονότα από φυσικά και καιρικά φαινόμενα – Διαπιστώσεις και προτάσεις αποτελεσματικής διαχείρισης των επιπτώσεών τους**», εκπονημένη από τον οικονομολόγο-πραγματογνώμονα κ. Παναγιώτη Στρατή και δημοσιευμένη στο τεύχος Μαρτίου 2023 του περιοδικού «ασφαλιστική αγορά» (βλ.: <https://www.aagora.gr/fysikes-katastrofes-protasi-apotelesmatikis-diacheirisis-ton-epiptoseon/>). Επειδή ο πρόσφατος μεγάλος σεισμός σε Συρία-Τουρκία επανέφερε στο προσκήνιο την **ανάγκη νομοθέτησης** και στην χώρα μας, πλαισίου ουσιαστικής προστασίας έναντι των φυσικών και καιρικών φαινομένων, σας παρουσιάζουμε, διά της παρούσης, τον «σκελετό» της ως άνω μελέτης-πρότασης (η πλήρης μελέτη βρίσκεται στον εξής διαδικτυακό τόπο: https://www.aagora.gr/wp-content/uploads/2023/03/STRAT%CE%97S-P_MELETH_fysikes-katastrofes.pdf):

«Σε μία ιδιαίτερα ευάλωτη από καιρικά φαινόμενα χώρα όπως η Ελλάδα, με χαμηλό εισόδημα, με φτωχές υποδομές, με αυξημένη τρωτότητα για το πλείστον των οικοδομών της, με τραπεζικό σύστημα να μην μπορεί να ανταποκριθεί σε αυξημένες ανάγκες και με χαμηλή διείσδυση των κατοίκων της στην Ιδιωτική Ασφάλιση, η σύνταξη ενός οργανωμένου σχεδίου πρόληψης και διαχείρισης των επιπτώσεων επέλευσης γεγονότων από φυσικά και καιρικά φαινόμενα θα έπρεπε να είχε ήδη αποτελέσει απόλυτη προτεραιότητα για την προστασία του πληθυσμού της. [...] Με βάση αυτό το σχέδιο:

1. Η Πολιτεία, δηλαδή το κράτος με τις αρμόδιες υπηρεσίες του, θα αποζημιώνει το 50% των ζημιών της κατοικίας μόνο σε όσους ιδιοκτήτες επιλέγουν να ασφαλίζουν την κατοικία τους σε οποιαδήποτε ασφαλιστική εταιρεία λειτουργεί στη χώρα μας, με ελάχιστο ποσοστό ασφάλισης το 50% της αξίας της σε τιμές καινούργιους, με τους ευνοϊκότερους δυνατούς όρους.
2. Για τους ιδιοκτήτες που θα επιλέξουν να μην ασφαλισθούν, το κράτος δεν θα έχει καμία υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε ποσού για την αποκατάσταση των προκληθεισών ζημιών.

Με την παρούσα μελέτη προτείνεται το Πρόγραμμα της Νορβηγίας, προσαρμοσμένο στην ελληνική πραγματικότητα, ως πρόγραμμα διαχείρισης των επιπτώσεων επέλευσης καταστροφικών γεγονότων από φυσικά και καιρικά φαινόμενα. Με βάση το προσαρμοσμένο στην ελληνική πραγματικότητα προτεινόμενο πρόγραμμα:

1. Προβλέπεται ελληνικό Pool καταστροφικών κινδύνων.
2. Δεν θα προβλέπεται υποχρεωτική κάλυψη των καταστροφικών κινδύνων.
3. Θα προβλέπεται ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο που θα καλύπτει τις κατοικίες ως οικοδομές, μόνιμες και μη (με δυνατότητα εάν συμφωνηθεί και του περιεχομένου τους), με κάλυψη τόσο των καταστροφικών κινδύνων, όσο και των κλασικών κινδύνων, καλυπτομένων με τα συνήθη ασφαλιστήρια πυρός, όπως πυρκαγιά, κλοπή, διαρροή σωληνώσεων, απλή πλημμύρα κ.λπ.
4. Θα πρέπει να ιδρυθεί Εθνικό Ταμείο Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών, το οποίο με δημόσια χρηματοδότηση θα συνασφαλίζει με το pool τις κατοικίες έναντι επέλευσης μόνο καταστροφικών κινδύνων. Επίσης, θα μπορεί να ασφαλίζει (μέσω αντασφάλισης) για καταστροφικούς κινδύνους γενικά δημόσιου ενδιαφέροντος ιδιοκτησίες και υποδομές (σχολεία, δημόσια νοσοκομεία, κρατικά κτήρια, δρόμους, γέφυρες, δίκτυα κ.λπ.).

Η Δημόσια Χρηματοδότηση του Εθνικού Ταμείου Φυσικών Καταστροφών μπορεί να προέλθει αρχικά από:

1. Αποθεματοποίηση μέρους του φόρου επί των ασφαλίσεων κατά κινδύνων Πυρός και λοιπών κινδύνων, που σήμερα ανέρχεται σε 15% επί των ασφαλίσεων του κλάδου αυτού.
2. Πόρους που τυχόν διατίθενται από την ΕΕ για τον σκοπό αυτόν ή παρεμφερείς σκοπούς.
3. Προκύπτοντα πλεονάσματα προϋπολογισθέντων εσόδων εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Αλλαγή κατεύθυνσης – προορισμού μέρους των κεφαλαίων από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ, προοριζόμενων για την Ελλάδα.
5. Την φορολόγηση των Funds ανάθεσης – διαχείρισης δανειακών χαρτοφυλακίων (κυρίως αυτών που αφορούν κατοικίες).
6. Την έκδοση καταστροφικών ομολόγων, με προϋποθέσεις και δείκτες των παγκοσμίων κεφαλαιαγορών.

Το Pool που προαναφέρεται θα ενεργεί ως αντασφαλιστικός σύμβουλος και διαχειριστής της ασφάλισης για φυσικές καταστροφές. Μεταξύ άλλων, οι κύριες αρμοδιότητές του μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- I. Εξεύρεση του βέλτιστου αντασφαλιστικού προγράμματος αναφορικά με την κρατική συμμετοχή.
- II. Συγκέντρωση στοιχείων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της συνολικής έκθεσης της χώρας σε καταστροφικούς κινδύνους.
- III. Συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων μερών σε περίπτωση ζημιών και απόδοση στις ασφαλιστικές εταιρείες των ποσών που αντιστοιχούν στην κρατική συμμετοχή όσον αφορά στις αποζημιώσεις που κατέβαλαν.
- IV. Εξεύρεση και διαχείριση της βέλτιστης αντασφαλιστικής κάλυψης του δημόσιου ενδιαφέροντος περιουσιών, καθώς και των περιουσιών όσων θα συμμετέχουν στο Εθνικό Ταμείο Φυσικών Καταστροφών.
- V. Εξεύρεση και διαχείριση ασφαλιστικής κάλυψης για κατοικίες που δεν πληρούν τις συνθήκες στην ασφαλιστική αγορά προδιαγραφές ασφαλισιμότητας.
- VI. Έλεγχος των ασφαλιστικών εταιρειών μελών του, ότι πληρούν τις οικονομικές και λοιπές προδιαγραφές που απαιτούνται από τη νομοθεσία και το καταστατικό του Pool.
- VII. Συλλογή στατιστικών στοιχείων ζημιών που επήλθαν και είναι απαραίτητα για την ορθή εκτίμηση των επιπτώσεων καταστροφικών κινδύνων.

Η προσπάθεια μιας τέτοιας πολιτικής επιλογής θα πρέπει να στηρίζεται στο τρίπτυχο: ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΚΙΝΗΤΡΑ. [...]:

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ - Αφορά Νομοθετική Πρωτοβουλία, με βάση την οποία θα καθορίζεται σαφώς ότι η οικονομική συνεισφορά του κράτους από τα δημόσια έσοδα δεν αποσκοπεί στην αποκατάσταση της ιδιωτικής περιουσίας των πολιτών. Αυτό από μόνο του θα αποτελούσε διακριτική μεταχείριση υπέρ κάποιων, αφού από τον «κοινό κουμπαρά» όλων των φορολογουμένων αποκαθίσταται η οικονομική ζημιά στην ιδιωτική περιουσία κάποιων πολιτών. [...]

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - Η ενημέρωση αφορά στο θέμα της πρόληψης για την αποφυγή ζημιών και των ασφαλιστικών καλύψεων από την επέλευση καταστροφικών φυσικών ή καιρικών φαινομένων. [...]

ΚΙΝΗΤΡΑ - Τα κίνητρα, σε συνδυασμό με την ενημέρωση, μπορούν να αφυπνίσουν την ασφαλιστική συνείδηση των ιδιωτών, κατόχων ακινήτων. Τα κίνητρα, εκτός της προτροπής προς ασφάλιση, μπορούν να λειτουργήσουν και ως μέσο αποτροπής ή

μετριασμού των ζημιών από φυσικά ή καιρικά φαινόμενα. Μπορούν να αφορούν την ανέγερση ασφαλών κτηρίων, την περιβαλλοντική βελτίωση των περιοχών που χαρακτηρίζονται ευπαθείς σε καιρικά φαινόμενα ή τις αποζημιώσεις μεταφοράς των κατοίκων που ζουν σε αυτές τις περιοχές κ.λπ. Στα κίνητρα προτροπής προς ασφάλιση μπορούν να περιληφθούν τα χαμηλά ασφάλιστρα και οι εκπτώσεις πάσης φύσεως που μπορούν να θεσμοθετηθούν, επί των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων. Σημειώνω ότι το κίνητρο φορολογικών εκπτώσεων των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων από το φορολογικό εισόδημα, με βάση τις ισχύουσες σήμερα κλίμακες φορολογίας, δεν μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό κίνητρο, όπως περιγράφεται στην αναλυτική μελέτη.

Η σημαντική αύξηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και η συνεπακόλουθη αύξηση των συνολικά εισπραττόμενων ασφαλίσεων επιφέρουν σταδιακά μειώσεις των ασφαλίσεων, προς όφελος των ασφαλισμένων ιδιοκτητών».

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Προτίθεσθε να εξετάσετε και να προωθήσετε την υλοποίηση των βασικών ιδεών – προτάσεων, που απορρέουν από την άνω αναφερόμενη μελέτη;
2. Ποιο άλλο εναλλακτικό σχέδιο έχετε υπ' όψη σας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατάλληλα ενδεχόμενες προσεχείς φυσικές καταστροφές;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αναστασία - Αικατερίνη Αλεξοπούλου